

ת"פ 38091/08/16 - מדינת ישראל נגד רודיס צ'וזינוב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 38091-08-16 מדינת ישראל נ' צ'וזינוב

לפני כבוד השופט בני שגיא
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד טל בנאי-גת

נגד
הנאשם
רודיס צ'וזינוב
ע"י ב"כ עו"ד עידן דביר

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329 (א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

הסדר הטיעון שגובש כלל את תיקון כתב האישום מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש, ובהקשר זה, טען כל צד על-פי מיטב שיקול דעתו.

עובר לשמיעת טיעוני הצדדים נערכו בעניינו של הנאשם מספר תסקירי קצין מבחן, וכן נערך תסקיר נפגע עבירה.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 6.8.16 סמוך לשעה 21:00, בילה ב.ב, יליד 1989 (להלן - **המתלונן**), במסעדת "שאנטי" שבחוף הים בבתי-ים. במהלך הבילוי המתלונן בין היתר שתה אלכוהול. באותה העת נכח גם הנאשם במקום יחד עם חבריו, החל משעות הצהריים, כאשר במהלך שעות אלה צרך הנאשם מספר רב של משקאות משכרים.

במהלך הערב התרחשה קטטה בין המתלונן לבין אחרים בחוף הים, הסמוך למסעדה. הנאשם יצא מהמסעדה

אל החוף במהלך הקטטה, הצטרף לאחרים והחליף מהלומות עם המתלון. במהלך הקטטה אחז הנאשם במתלון והפילו ארצה והמשיך להלום בו בחוזקה באגרופים אל עבר גופו ובעיטות לראשו. בתכוף לכך, שבו המתלון והנאשם לשטח המסעדה כשהם מדברים ביניהם. במהלך חילופי הדברים ביניהם, עזב הנאשם את המתלון, ניגש לעמדת המלצרים, לקח סכין בעלת להב משונן באורך 13 ס"מ, חזר אל המתלון ודקר אותו מספר פעמים בפלג גופו העליון. אנשים שנכחו במקום, הרחיקו את הנאשם מהמתלון ואז עזב הנאשם את המסעדה, כשהמתלון חבול בפלג גופו העליון.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלון מספר חורים במעי הדק, 3 מהם חודרים לצד הנגדי וקרעים בתריסריון.

כשעתיים לאחר האירוע התייצב הנאשם בתחנת המשטרה ולאחר שבקש לקבל טיפול רפואי התגלה שבר בידו.

ראיות התביעה לעונש

3. התביעה הגישה תקליטורים ממצלמות האבטחה של המקום, וכן דוח מז"פ הכולל את צילומי המתלון. בנוסף, כפי שצוין לעיל, הוגש תסקיר נפגע עבירה.

תסקיר נפגע עבירה מתאר את נתוניו של המתלון, כבן 28, מתגורר בגפו בדירה שכורה, לאחרונה החל לעבוד כמוקדן בסוכנות ביטוח. יליד אזרבייג'ן, עלה לארץ יחד עם אמו, דודתו וסבתו. המתלון הינו בן יחיד להוריו, אשר התגרשו סמוך ללידתו ואין לו קשר עם אביו לאורך השנים. אמו נישאה בשנית והתגרשה לפני כ-6 שנים ומנישואים אלו יש לב' אח בן 18. המתלון תיאר קשר מורכב בינו לבין בעלה השני של אמו, וקשר תקין אך מרוחק רגשית בין אמו ואחיו, לצד קשר קרוב עם סבתו. בעקבות הפגיעה שעבר, בני משפחתו תומכים בו בהתאם ליכולותיהם. המתלון גדל והתפתח בסביבת מגורים בעייתית ובתחושה של חוסר שייכות, תיאר קשרים מועטים אז והיום, מרבית חבריו עלו אף הם מארצות חבר העמים. לצד זאת, ניכרים מאמציו לאורך השנים לחוש שייכות, לתפקד באורח תקין, להתקדם ולהגיע להישגים. המתלון סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית ושירת בצבא בחיל התובלה. תיאר קשיי הסתגלות למסגרת הצבאית, כפי שאלה באו לידי ביטוי בתקופת היעדרות מן השרות בגינה נענש. הוא סיים את שרותו הצבאי במלואו וכיום, נמנה על כוחות המילואים. לאחר שחרורו מהצבא החל אצלו שינוי הדרגתי חיובי, החל לנהל אורח חיים עצמאי בנפרד ממשפחת מוצאו, שכר דירה והתפרנס, כאשר לפני אירוע הפגיעה עבד משך למעלה משנה כמנהל קו חלוקה בחברת מי עדן. בנוסף, ניהל קשר זוגי, נהנה מחיי חברה ובילויים וחי, בחוויה של ביטחון ושל תחושת מוגנות בסיסית עם תקווה לעתיד לבוא. לגבי האירוע, זכרונם מעורפל וכי קיימים חלקים שכלל אינו זוכר. המתלון זוכר כי הקטטה המתוארת, בינו לבין אחרים, בכלל זה הנאשם ובהמשך, פגיעת הנאשם בו, התרחשה לאחר שחברו עזב את המסעדה והוא נותר לבד. בזמן הזה המשיך לבלות עם אדם שהכיר לראשונה במסעדה, אך גם הוא לא נכח לצדו במהלך הקטטה ואירוע הפגיעה. המתלון אינו זוכר מדוע פרצה קטטה בין לבין האחרים,

ומדוע מלכתחילה עזב את המסעדה והלך איתם לחוף. המתלון התייחס בכאב לפער הכוחות ולכאב הפיזי הבלתי נסבל כתוצאה מהפגיעות החוזרות בו. בזיכרון האחר שלו, הוא נשען על הבר במסעדה כשבאופן מפתיע ולא צפוי הגיח מולו הנאשם ודקר אותו עם סכין בפלג גופו העליון. המתלון תיאר את ההלם והאימה, הכאב והשיתוק שאחזו בו כאשר הרגיש כיצד מאבד שליטה ברגליו והוא קורס לרצפה ומתבוסס בדמו.

צוין בתסקיר, כי הזיכרון החסר והמפוצל של המתלון מגן עליו מפני התמודדות ישירה עם החוויה שעבר ומסייע לו להמשיך לתפקד. מאידך, מצב זה מונע מהמתלון עיבוד של האירוע הטראומתי מבחינה קוגניטיבית-רגשית, אינטגרטיבית ומארגנת, שנחוץ לתחושה וחוויה של חיים בשליטה וברצף. המתלון לא שיער שהנאשם עשוי לתקוף אותו בצורה כל כך קשה ואכזרית, ובמובן זה, כשהוא חלש ופגיע כתוצאה מהמכות שספג קודם לכן, הוא היה הלום ולא מוכן. בעקבות מצבו הרפואי, התקשה המתלון לעבוד ולהתפרנס, ועל כן עבר להתגורר בבית סבתו למשך תקופה של 8 חודשים. אך בהמשך, החל לעבוד ושכר דירה, זאת לצד הטבה במצבו הרפואי. חוסר וודאות ביחס למצבו הרפואי העתידי, מטריד את מנוחתו של המתלון ומעצים, להערכת שרות המבחן, את חווית חוסר השליטה, המהווה גורם לחץ נוסף. המתלון השיל ממשקלו כ- 20 קילוגרמים, כושרו וחוסנו הגופני נפגעו וכן יכולותיו הפיזיות. עובר לאירוע, המתלון השקיע וטיפח את כושרו וחוסנו הגופני, והתגאה בכך, וכעת - חוסר יכולתו להתאמן, מקשה עליו. המתלון מתמודד עם אובדן המראה הקודם, עם אובדן דימוי הגוף הקודם ותפקודים שונים שיכול שהיו לו עד לפגיעה. עוד תיאר המתלון פגיעה קשה במצבו הכלכלי, וחובות אליהם נקלע. רק מספר חודשים לאחר האירוע, חזר המתלון לצאת לבילויים חברתיים, אך עדיין הוא חווה דריכות מסוימת, נוהג לסרוק את השטח בעיניו, בניסיון לזהות סכנה ואיום, מתוך הצורך להחזיר לעצמו תחושת שליטה ולמנוע סיכון של הפתעה. מדובר כאן בפגיעה באמון שלו בעצמו וביכולותיו לזהות נכונה מצבי סיכון, כמו גם פגיעה באמון שלו בבני אדם. גם העובדה שמוצאו של הנאשם זהה למוצאו, מעצימה ומעוררת אצלו תחושות של פגיעות ונבגדות. מדבריו ניכרת פגיעה באמון שלו בעולם צודק ובוטח - כי מי שהשתתף בקטטה לא נתפס למרות שזיהה אותם בהמשך ומסר פרטיהם למשטרה. ניכר כי המתלון משקיע מאמצים רבים כדי להמשיך בחייו ולהפגין חזות חזקה וחוסן נפשי וזאת, כדי להימנע מתחושת אין אונים אשר בחווייתו תחליש אותו מאוד, כמו גם נוכח קיומם של גורמי תמיכה מועטים בחייו. שרות המבחן סבור, כי במצבו המתואר ללא טיפול מתאים, קיים סיכון להתדרדרות במצבי לחץ ומשבר עתידיים. שרות המבחן המליץ על הטלת פיצוי כספי משמעותי בו יוכל לעשות שימוש לצורך שיקומו בכל דרך שיבחר.

תסקירי שרות המבחן

4. ארבעה תסקירים נערכו בעניינו של הנאשם, וזאת כחלק מהצורך לעקוב אחרי ההליך השיקומי בו היה נתון.

מהתסקיר הראשון מיום 25.9.17 עולה כי מדובר בנאשם כבן 20, עלה לארץ בהיותו בן שנה והתגורר עם אמו בבת-ים, כאשר במהלך התקופה אף עבד במפעל. הנאשם אובחן כסובל מבעיות של קשב וריכוז ולתקופה אף טופל תרופתית בריטלין, אך עדיין הצליח לסיים 12 שנות לימוד במגמת מכונאות מטוסים בתעשייה אווירית.

הנאשם שירת בצה"ל עד שנפלט מהשרות נוכח היעדרות מן השרות על רקע רצונו לסייע לאימו מבחינה כלכלית. מגיל נעוריו עבד הנאשם בעבודות מזדמנות, כאשר בשנים האחרונות עבד כברמן. מזה כשנה עובד הנאשם במפעל לייצור ושיווק מוצרי טקסטיל, הנאשם הציג מכתב הערכה חיובי מאד ממעסיקיו.

הוריו של הנאשם התגרשו כשהיה בן 6, האב עובד כמאבטח, מתגורר לסירוגין בישראל ויוון, האם עובדת כתופרת. הנאשם תיאר כי לאורך השנים מקיים קשר קונקרטי ומרוחק עם אביו. על רקע מעצרו והאישומים המיוחסים לו, אביו מבטא כעס כלפיו ומתנגד לקשר עמו. הנאשם תיאר את הקשר עם אמו כחיובי וקרוב עבורו.

במהלך תקופת מעצר הבית בו היה נתון, ובמסגרת צו מבחן, השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית על בסיס שבועי, שם דווח כי שיתף בקשייו ובבעייתיות במצבו, לרבות בבעיית צריכת האלכוהול. הנאשם הופנה על-ידי שרות המבחן לטיפול במסגרת מרכז "סמים לב" לטיפול בהתמכרויות בצעירים ונוער בבת-ים, ומחוות הדעת שהתקבלה מאותו מרכז, עולה כי הנאשם מגיע לשיחות, ואף מוסר בדיקות שתן נקיות באופן עקבי.

הנאשם אובחן כמכור לאלכוהול. התרשמות המטפלת כי הנאשם מודע לחומרת מעשיו, וניכר כי האירוע מהווה עבורו נקודת עצירה המחייבת חשבון נפש וחישוב מסלול חייו והבחירות שעשה שהביאו אותו למצב זה.

שרות המבחן התרשם מבחור צעיר אשר מחד, הינו בעל יכולת לחשיבה ולהעמקה באופן בוגר ואחראי, אשר מבטא רצון להתנהלות יציבה התואמת את נורמות החברה והציפיות ממנו. מאידך, מתנהל בשנים האחרונות באופן לא יציב מבחינה תעסוקתית ומתקשה בהתמדה במסגרות השונות, קושי אשר בא לידי ביטוי אף בהשתלבותו בצה"ל, זאת - לצד צריכת אלכוהול באופן התמכרותי. הנאשם חווה תקופה משברית סביב מעשיו המתוארים בכתב האישום, תוך שהוא ער לחומרת מעשיו ולנזק שהסב למתלונן, וצוין, כי השקיע משאבים רבים בתהליך הטיפולי שהחל.

כבר במסגרת התסקיר הראשון, נכללה המלצתו הסופית של שרות המבחן, לפיה נוכח ההליך הטיפולי שעבר הנאשם יש מקום להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג וברית, ולהסתפק במאסר בדרך של עבודות שרות, לצד רכיבי ענישה נוספים וצו מבחן, אשר יחייב את הנאשם להמשיך בדרך הטיפולית בה החל.

הגם שכאמור כלל התסקיר המלצה סופית, ועל-מנת שניתן יהא לבחון את תהליך השיקום בו החל הנאשם לאורך זמן, הוריתי על דחיית הדין למשך מספר חודשים, ועל הגשת תסקיר משלים.

מהתסקיר השני שהוגש ביום 24.1.18 עולה כי הנאשם משקיע משאבים רבים בתהליך הטיפולי שהחל ומביע מוטיבציה להתמיד בו ולשמר ניקיונו משימוש באלכוהול וכן בהתמדה במסגרת עבודתו במפעל, עבודה בה עובד מזה כשנה ו-3 חודשים. צוין, כי העבודה מהווה עבור הנאשם מסגרת משמעותית ומחזקת ליכולותיו התפקודיות, ומדובר במי שמגלה מודעות רבה באשר לחומרת מעשיו, אשר חזר וזרז והביע צער וחרטה באשר למעשיו בעבירה ולפגיעה הקשה שהסב למתלונן.

מחוות הדעת של היחידה לטיפול בהתמכרויות עולה כי הנאשם ממשיך להגיע למפגשים הטיפולים למעלה משנה, מגיע גם למפגשים הפרטניים באופן קבוע וכן מבצע בדיקות שתן. להערכת המטפלת, ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם אשר מדרבן אותו להמשיך תפקוד תקין ועבודה משמעותית באשר לקשייו. עוד מסרה המטפלת כי להערכתה חשיפתו של הנאשם לחברה שולית, במידה ויטל עליו עונש מאסר בפועל, עשויה לחבל בתהליך הטיפולי המשמעותי שעובר וכן לגרום לרגרסיה בתפקודו ובהימנעותו משימוש באלכוהול. שרות המבחן התרשם שבטיפול שעובר הנאשם יש כדי להפחית הסיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד. ניסיון לקדם מהלך של צדק מאחה לא צלח, אך לא בשל נתונים הקשורים לנאשם.

שרות המבחן התרשם כי הנאשם עבר תהליך משמעותי במישורים השונים בחייו אשר בא לידי ביטוי הן בתפקודו היציב והתקין בתחום התעסוקתי והן במשאבים שמשקיע במסגרת הטיפולית. הנאשם משתף ומבטא רצונו להיעזר בגורמי הטיפול ולשפר קשייו בתחום ההתמכרותי והן במסגרת תפקודו החברתי והיעדר מעורבות חוזרת עם החוק. שרות המבחן חוזר על המלצתו להעדיף את הפן השיקומי טיפולי ולהטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה וחצי ומאסר בעבודות שרות.

אף שגם התסקיר השני כלל המלצה סופית, ובהתאם לאותו רציונאל, בחרתי שלא לסיים את ההליך באותה נקודת זמן, ולהמשיך לעקוב אחר התקדמות הנאשם בהליך הטיפולי, תוך מתן הוראה לשרות המבחן לדווח על התקדמותו של הנאשם במסגרת תסקיר משלים.

מהתסקיר השלישי שהוגש ביום 23.10.18 עולה כי מזה מספר חודשים החל הנאשם לנהל מסעדה, וזאת לצד התמדה במסגרת הטיפולית בה הוא משולב כשנתיים. הנאשם משתף בנסיבות חייו, הקשיים השונים עמם התמודד לאורך השנים, באשר לשימוש שעשה באלכוהול ואף באשר לקשיים העולים במהלך שגרת יומו. ניכר כי הנאשם עובר תהליך משמעותי של התבגרות, בו מבטא יכולות להעמקה באשר למאפייניו האישיותיים, דפוסי חשיבתו לאורך השנים ואף בסיטואציות בהם חווה דחק ומשבר.

הנאשם מבטא שאיפות עתידיות נורמטיביות ואף פועל לקידומן. במסגרת הטיפול השתלב בקבוצת תעסוקה להקניית מיומנויות לעבודה. **שרות המבחן שב ובדק מאפייני אלימות המיוחסת לנאשם ומצא כי יש רמת סיכון נמוכה בהתנהלות אלימה בעתיד וכן כי מידת האלימות הצפויה להיות נמוכה אף היא.** להערכת שרות המבחן, יש בטיפול אשר עובר בתחום ההתמכרויות כדי להפחית הסיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד. שרות המבחן שב והמליץ על העדפת הפן השיקומי-טיפולי.

בישיבת בית המשפט שנערכה ביום 12.11.18, הסבה התובעת את תשומת לב בית המשפט לעובדה כי בניגוד לאמור בתסקיר, בתקופת הטיפול נפתח לנאשם תיק מב"ד שעניינו נהיגה בשכרות. הוסבר, ששעה שלב ההליך הטיפולי מצוי בהימנעות מצריכת אלכוהול מוגברת, יש לראות בכך כנתון משמעותי, אשר בוודאי מצדיק בחינתו המחודשת על-ידי שרות המבחן.

נוכח עמדת התביעה, ובהסכמת הסנגור, הוריתי לשרות המבחן על עריכת תסקיר משלים המתייחס גם לנתון האמור. חשוב לציין, כי הנאשם כפר בטענה כי שתה אלכוהול, אלא ציין כי אכל מאכל שבושל באלכוהול, וממילא, רמת האלכוהול שנמצאה בדמו, אינה מלמדת על שכרות של אדם בוגר, אלא לכל היותר, עומדת ברף השכרות הסטטוטורי שנקבע לנהגים צעירים בלבד.

מהתסקיר האחרון מיום 30.12.18 עולה כי הנאשם שלל חזרתו לשימוש באלכוהול ומסר כי מדובר במקרה חריג, אשר אינו מאפיין את התנהלותו בשנתיים האחרונות מאז החל בטיפול. שרות המבחן שיתף את הנאשם בהערכתם כי עבודתו מהווה עבורו גורם מסכן ובעייתי, לאור הנגישות לאלכוהול והפיתוי הכרוך בכך והם העריכו כי עליו להשתלב במסגרת תעסוקתית אחרת. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי בחר לעזוב עבודתו במסעדה ולעבור לתחום אחר בו הוא לא חשף לאלכוהול, והחל לעבוד בחנות לתיקון מכשירי טלפון ניידים בבת-ים. שרות המבחן שוחח עם גורמי הטיפול במרכז לטיפול בהתמכרויות בבת-ים, מהם נמסר כי הנאשם ממשיך להשתתף בטיפול ולמסור בדיקות שתן אשר נמצאות נקיות. שרות המבחן התרשם כי הנאשם עובר תהליך טיפולי משמעותי במישורים השונים בחייו. שרות המבחן התייחס למעידה כחלק מהתהליך הטיפולי בתחום ההתמכרויות, אשר הינו תהליך מורכב ורצוף עליות ומורדות.

בסיכומי של דבר, המליץ שרות המבחן, על יסוד כלל הנתונים, להעדיף את הפן השיקומי טיפולי ולהטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה וחצי, מאסר שירוצה בדרך של עבודות שרות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

טיעוני הצדדים

5. התובעת, עו"ד טל בנאי-גת, התייחסה לנסיבות ביצוע העבירה והסבירה כי יש לראות חומרה רבה במעשיו של הנאשם, אשר הצטרף לקטטה בין המתלונן לבין אחרים, הפיל את המתלונן ארצה, היכה אותו באגרופים, ובהמשך, לאחר שנראה היה כי הרוחות נרגעות, נטל סכין ודקר אותו במספר דקירות.

התובעת עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, על הנזק הגופני והנפשי שנגרמו למתלונן, ובהקשר זה, אף הפנתה לתסקיר נפגע העבירה.

על יסוד כלל הנתונים שפורטו לעיל, ובהתחשב בפסיקה הנוהגת, עתרה התביעה לקביעת מתחם הנע בין 3 שנות מאסר ל- 6 שנות מאסר, ובהינתן גילו הצעיר של הנאשם וההליך השיקומי שעבר, הוצגה עמדה לפיה יש מקום למקם את הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד עידן דביר, התייחס למעשיו של הנאשם באירוע ולא חלק על חומרם. לצד עמדה זו, עמד ב"כ הנאשם על נתוני המורכבים של הנאשם, על כבדת הדרך השיקומית המרשימה אותה עבר

לאורך תקופה העולה על שנתיים, ועל קבלת האחריות והבעת החרטה.

הוסבר, כי שילובו המוצלח של הנאשם בהליך השיקומי, הפכו את הנאשם לאדם שונה, והפחיתו את רמת הסיכון הנשקפת ממנו למינימלית, כעולה גם מתסקירי שרות המבחן. ההיבט השיקומי ניכר לא רק מעדות מטפלו, אלא גם נוכח העובדה כי מדובר במי שהשתלב בשוק העבודה, ומתמיד בהתנהלות נורמטיבית.

עוד ביקש הסנגור ליתן משקל לקולא לנכונותו של הנאשם לפצות את המתלונן, חרף בעיות כלכליות משמעותיות בהן הוא נתון, כאשר אין המדובר ברצון מילולי בלבד, אלא בנאשם אשר בחר להפקיד בקופת בית המשפט סכום של כ- 14,000 ₪.

7. הנאשם בדברו האחרון, התנצל על מעשיו, ציין כי היה שתוי, ותיאר את ההליך הטיפולי שעבר ואת הפנמת הלקחים ממעורבותו באירוע. הנאשם ציין כי אינו שותה מזה תקופה ארוכה, ומתמיד בעבודתו, וזאת כחלק מהליך השיקום.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

8. יש לראות חומרה רבה במעשיו של הנאשם, וצודקת התובעת כי התנהלותו שכללה את הכאתו של המתלונן, ובהמשך את דקירתו, היא התנהלות בריונית, המצדיקה באופן רגיל השתת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

בית המשפט העליון נדרש לא אחת לתופעה הקשה והרווחת של "יישוב סכסוכים" באמצעות נשק קר, ולסכנה לביטחון הציבור שטומנת בחובה "תת תרבות הסכין", וברור כי ענישת הנאשם צריכה ליתן ביטוי לעקרון ההלימה ולצורך להתמודד עם התנהלות מעין זו - ראה גם ע"פ 8144/13 פלוני נ' מדינת ישראל (10.3.2015).

מעשיו של הנאשם פגעו בערכים של שמירה על שלום הציבור ועל שלמות הגוף, וניתן לומר כי מידת הפגיעה בערכים אלה היא משמעותית. מסקנה זו נגזרת, בין היתר, מעוצמת הנזק שנגרם לקורבן העבירה, וזאת נלמדת הן מהאמור בכתב אישום (לעניין הנזקים הרפואיים) והן מתסקיר קורבן העבירה (לעניין כלל הנזקים). לציין כי, קריאת תסקיר נפגע העבירה מלמדת כי הנזק הרב שנגרם לקורבן העבירה, אינו רק במישור הפיזי, אלא גם במישורים הנוספים, כגון בדימוי העצמי וביכולת ההשתכרות (בתקופה הרלוונטית), וניתן ללמוד אף על מורכבות ההתמודדות עם השלכות האירוע על חייו.

כאשר עסקינן באירוע אלים, דו-שלבי, בו בשלב השני נעשה שימוש גם ב"נשק קר", ותוצאותיו קשות, ברור כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם חייב לעמוד על עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. לצד האמור לעיל, ואגב שאין בכך משום נסיבה מקלה "קלאסית", יש לשקלל גם את היותו של הנאשם תחת השפעת אלכוהול.

9. בקביעת המתחם, יש ליתן את הדעת גם לפסיקה הנוהגת, ובהקשר זה ראיתי להפנות לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 8622/14 ו- ע"פ 8751/14 ג'רבי נ' **מדינת ישראל** (16.7.2015) שם דחה בית המשפט העליון את ערעור הנאשם וערעור המדינה על עונש של **24 חודשי מאסר** שהושת על נאשם שהורשע בשתי עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ובעבירה של תקיפה סתם. דובר באותו מקרה, בנאשם אשר פצע את המתלונן בצווארו עם שבר בקבוק, וגרם לו חתכים עמוקים בלחי, וחתך עמוק בצווארו. אותו נאשם אף תקף אדם נוסף שהיה במועדון, וגרם לו חבלה בידו. **בית המשפט העליון ציין כי בית המשפט המחוזי שקל כראוי מכלול הנסיבות, בקובעו מתחם עונש הולם הנע בין 24 חודשים ל- 36 חודשים, ולא מצא לקבל, כאמור, את ערעור המדינה או את ערעורו של הנאשם.**

ע"פ 2037/13 מחאג'נה נ' **מדינת ישראל** (26.6.2013) שם דובר בנאשם אשר על רקע ויכוח של מה בכך, זרק אבן לעבר המתלונן אשר פגעה בפניו, בהמשך תפס בחולצתו, תקף אותו במכת אגרוף, ואף דקר אותו בסכין, ושטף אותה לאחר מכן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם **הנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר, וגזר על הנאשם 30 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון ציין כי המתחם סביר ואינו נוטה לחומרה, ודחה את ערעורו של הנאשם. אציין, כי מקרה זה חמור מענייננו, נוכח מספר רכיבי האלימות הקיימים באירוע, בהשוואה לרכיבי אלימות אחד הקיים בענייננו.

ע"פ 5470/15 עישאן נ' **מדינת ישראל** (28.3.2016) שם דובר בנאשם בן 19, אשר נכנס לכיתה בה למד המתלונן, ודקר אותו לעיני המורה. המתלונן הובהל לבית החולים, עם פצעי דקירה בזרועו ובגבו, שהצריכו, בין היתר, הכנסת נקז לחזה ואשפוז למשך יומיים. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של **12 חודשי מאסר, ובית המשפט העליון דחה את הערעור, תוך שציין כי מדובר בעונש הנוטה לקולא.**

ע"פ 2056/15 רוז'קוב נ' **מדינת ישראל** (28.11.2016), פסק דין העוסק בנאשם אשר דקר את חברו בחזה מאחור על רקע מחלוקת נקודתית. קורבן העבירה באותו מקרה הובהל לבית החולים כשהוא נמצא במצב קריטי, ובהמשך, אובחן כמי שסובל מקרע בסרעפת ובכבד. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם **הנע בין שלוש לשש שנות מאסר, וגזר עליו עונש של 54 חודשי מאסר, בין היתר, תוך מתן משקל לעברו הפלילי, הכולל עבירות רכוש, סמים, הפרת הוראה חוקית והחזקת סכין**. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

10. שקלול כלל הפרמטרים הרלוונטיים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, מוביל למסקנה כי יש להעמיד את הרף התחתון של המתחם על 26 חודשי מאסר ואת הרף העליון על 64 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים לנאשם ללא התחשבות בהליך השיקומי

11. בבואי לבחון את העונש המתאים לנאשם, ובשלב זה, אעשה כן ללא התחשבות בהליך השיקומי, ראיתי ליתן משקל לנתונים הבאים:

א. **הודאה וקבלת אחריות** - הנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו, ובחר להכיר בטעותו, ולא לנהל משפט. נראה מכלל הנסיבות, כמו גם מהאמור בתסקיר שרות המבחן, כי מדובר בהודאה בעלת משקל משמעותי, אשר מעבר לחיסכון בזמן הציבורי, משקפת הפנמה אמיתית באשר לפסול במעשה. בנסיבות אלה, סבורני כי יש להעניק משקל רב להודאה. מסקנה זו אך מתחזקת נוכח העובדה כי הנאשם בחר מיזמתו להפקיד סכום פיצוי משמעותי לטובת קורבן העבירה עוד טרם נגזר דינו.

ב. **העדר הרשעות קודמות** - אין ספק, כי ענישתו של אדם בעבירה ראשונה, שונה מענישתו של אדם אשר הפך את ההתנהלות העבריינית לדרך חיים. הפסיקה הכירה בשיקול זה כשיקול לקולא, ויש לנהוג כך גם בענייננו.

ג. **מאסר ראשון** - גם בהקשר זה נראה כי מדובר בנתון רלוונטי המוביל להקלה מסוימת בעונשו של הנאשם.

ד. **תקופה לא מבוטלת בה היה נתון הנאשם בתנאים מגבילים** - הנאשם הוחזק במעצר ממש מיום האירוע (6.8.16) ועד יום 1.9.16, שאז שוחרר בתנאים מגבילים (מעצר בית לילי עם אפשרות לצאת לעבודה), ובהם שהה תקופה ממושכת. יש משקל מסוים לנתון.

ה. **גיל צעיר** - הנאשם כיום בן 23, אך המעשים בוצעו עת היה בן 20. סבורני כי לגילו של הנאשם בעת ביצוע המעשים יש משקל ממתן ביחס לענישה.

ו. **נתונים אישיים** - עיון בתסקיר שרות המבחן מלמד על קיומם של נתונים אישיים מורכבים. הנאשם, שהוא בן להורים גרושים, עלה לארץ בגיל צעיר, וחונך, הלכה למעשה, רק על-ידי אימו, תוך התמודדות עם קשיי פרנסה ממשיים, אשר הצריכו את הנאשם לצאת לשוק העבודה מגיל צעיר מאוד. סבורני כי יש משקל מסוים לקולא לנקודת הפתיחה של הנאשם, כעולה מהאמור לעיל.

12. שקלול הנתונים שפורטו לעיל, מלמד כי גם ללא התחשבות בהליך השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם, יש מקום לגזור את דינו בהתאם לרף התחתון של המתחם, דהיינו - להטיל עליו עונש של 26 חודשי מאסר בניכוי כחודש ימים בהם היה עצור מאחורי סורג ובריח. למעשה, אין בנמצא נתון כלשהו המצדיק החמרה עם הנאשם מעבר לרף התחתון של המתחם, וזאת כאמור, בהעדר עבר פלילי, ונוכח גילו הצעיר וקבלת האחריות.

אופיו ומשקלו של ההליך השיקומי

13. ההליך השיקומי שעבר הנאשם תואר בפירוט רב בסקירת תסקירי שרות המבחן שנערכה לעיל, ואין בכוונתי לחזור על הדברים. אומר כי אין מדובר ב"הליך בזק", אלא בהליך ממושך (**למעלה משנתיים**), מובנה, מדורג ומגוון בו שולב הנאשם בשיחות פרטניות, בקבוצות טיפוליות, מסר בדיקות נקיות לאורך השנים, ועשה הכל תוך השתלבות מיטבית בשוק העבודה לשביעות רצונם המלאה של מעסיקיו.

העובדה כי עסקינן בנאשם שהיה בן 20 בעת ביצוע העבירות, לצד הליך השיקום המרשים בו שולב, ואותו עבר בהצלחה משך תקופה העולה על שנתיים, מחייבת מסקנה בדבר משקלו הרב של ההליך השיקומי, בענישה אשר תוטל על הנאשם.

לא בכל יום עומד בפני בית המשפט צעיר, אשר קיבל אחריות מלאה ומידית, ונרתם באופן מיטבי לכל מסגרת שיקומית שהוצעה לו על-ידי שרות המבחן, והשתלב בה בהצלחה רבה. אף שדחיתי את עמדת שרות המבחן לגזור את דינו של הנאשם במועדים מוקדמים יותר, לא ניתן להתעלם מעמדתו החיובית של שרות המבחן ביחס לשיקומו של הנאשם, כפי שזו באה לידי ביטוי כבר בתסקיר הראשון, אשר כלל כזכור, המלצה סופית.

הנאשם אינו צורך אלכוהול, עובד באופן קבוע. מחוות הדעת השונות שהוגשו, עולה כי מדובר במי שהביע רצון ואף נעזר בגורמי הטיפול השונים, והתרחק מחברה שולית ומקיום אורח חיים התמכרותי.

אין בקיומו של תיק המב"ד כדי לשנות ממסקנתי האמורה, הן בהינתן העובדה כי מדובר בתיק פתוח, והן בהינתן כמות האלכוהול המדוברת, שאינה מהווה "שכרות", ככל שהיינו עוסקים בנהג מעל גיל 24. זאת ועוד, בעקבותיו, עזב הנאשם את מקום עבודתו ושולב במקום עבודה. נראה אפוא כי מדובר בכשל נקודתי, בטעות בה הכיר הנאשם, ובאופן זה התייחס גם שרות המבחן לטעות זו, אשר בחר להתמיד בהמלצתו השיקומית, המבוססת על הליכים טיפוליים מגוונים ומעקב שנמשך על פני למעלה משנתיים.

השאלה המרכזית היא האם יש בכברת הדרך השיקומית שעבר הנאשם, כדי להצדיק הטלת עונש שאינו כולל מאסר מאחורי סורג ובריח, וסבורני כי התשובה לכך חיובית. לטעמי, יש בעונש מאסר שניתן

לרצות בעבודות שירות לתקופה המקסימאלית העומדת על 9 חודשים (ומבלי לנקות את תקופת המעצר), כדי להוות תוצאה מאוזנת, הנותנת ביטוי גם לרכיבי החומרה במעשים, אך גם לעובדה כי בסופו של יום, עומד בפניי נאשם שביצע את העבירה בהיותו בן 20, ומאז ועד היום שיקם את חייו, והפך לאזרח נורמטיבי ופרודוקטיבי.

שליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריח, ולו למספר חודשים נוספים מעבר לתקופה אשר בכוונתי לגזור עליו לריצוי בדרך של עבודות שירות, לא תתרום תרומה משמעותית לאינטרס הציבורי, והיא אינה שקולה לנזק שעלול להיגרם להליך השיקומי, כמו גם לאינטרס הציבורי כי הנאשם ישוקם, היה והנאשם ייחשף לחברה שולית בין כתלי בית המאסר. עמדה זו באה לידי ביטוי אף בהמלצת הגוף המקצועי, הוא שירות המבחן.

לציין, כי בפסיקת פיצויים לקורבן העבירה, יהיה משום רכיב מאזן נוסף, וגם לכך יש משקל בתוצאה הסופית.

סיכום

14. על יסוד האמור לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות במרכז לקשיש "לוסטיגר" ברחוב הרצל 74 בת-ים.

הנאשם יתייצב ביום 12.5.19 בשעה 08:00 בבוקר בפני הממונה על עבודות שירות לצורך ריצוי עונשו.

ב. 8 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ג. 4 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן (עד תביעה 1) בסך 25,000 ₪.

כיוון שהנאשם הפקיד מבעוד מועד כסף לטובת הפיצוי, יועבר סכום זה ישירות למתלונן בהתאם לפרטים שיימסרו על ידו (התביעה תדאג להודיע למתלונן) והיתרה תשולם בתשלומים בסך של 1,000 ₪ כל תשלום, החל מיום 1.12.19 ועד לסיום התשלומים.

למען הסר ספק, סכום ההפקדה שהופקד במסגרת הליך המ"ת לא יועבר למתלונן וזה ישמש

להבטחת התייצבותו של הנאשם לריצוי עבודות השרות, ויחזור לנאשם בסוף התקופה.

ה. קנס בסך 500 ₪ אשר ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.1.2021.

ו. צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. מובהר לנאשם כי היה ויפר את צו המבחן ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולגזור את דינו מחדש.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תשלח העתק הפרוטוקול לשרות המבחן.

ניתן היום, ב' ניסן תשע"ט, 07 אפריל 2019, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט